
Shri Shankaracharya Shatakam

श्रीशंकराचार्यशतकम्

Document Information

Text title : Shankaracharya Shatakam by Shivadatta Sharma Chaturveda

File name : shankarAchAryashatakam.itx

Category : shankarAchArya, gurudev

Location : doc_z_misc_shankara

Author : shrIshivadattasharmAchaturvedaH

Transliterated by : Mandar Mali aryavrutta at gmail.com

Proofread by : Mandar Mali aryavrutta at gmail.com

Description/comments : Sarawati Sushma 1986, 87 Shankaracharya 12th Birth Centenary Issue
Sampurnanada University

Latest update : April 23, 2020

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

December 3, 2021

sanskritdocuments.org

శ్రీశంకరాచార్యశతకమ్

శ్రీశివదత్తశర్మాచతుర్వేదః

సాహిత్యవిభాగాధ్యక్షః

కాశీహిందూవిశ్వవిద్యాలయస్య సంస్కృతసంకేయే

శంకరభగవత్పాదం శివావతారం సమాశ్రయే సుఖదమ్ ।

కల్యాణాయ జనానాం జ్ఞానామృతవర్షిణం మేఘమ్ ॥ ౧ ॥

మానవతేయం ధన్యా సజ్ఞాతా యత్కృపాలేషైః ।

ఆవిర్భూతః ప్రథమః స శ్రీమాన్ శంకరాచార్యః ॥ ౨ ॥

భూవలయే ధన్యతమః సర్వోఽయం కాలటీభాగః ।

యత్రత్యధూలికణికా శంకరపదసౌరభం వహతి ॥ ౩ ॥

సా మాతా ధన్యతమా యస్యాః కుక్షౌ సమవతీర్ణమ్ ।

నిఖిలాగమస్వతన్త్రం సత్యం సచ్చిన్మయం జ్యోతిః ॥ ౪ ॥

ప్రణమామో గోవిన్దం భగవన్తం సద్గురుం నిత్యమ్ ।

యస్య చ శిష్యా ఫలితా జగద్గురుత్వే స్వయంవృతా కాచిత్ ॥ ౫ ॥

వన్దితదివ్యచరిత్రః పరమపవిత్రః ప్రభాస్పరధాత్రః ।

భూతభవిష్యన్మధ్యే విభూతిరివ వర్తమానోఽయమ్ ॥ ౬ ॥

జ్యోతిః కింఞ్చన సాక్షాద్ భాసితమాసీత్తు భూవలయే ।

యచ్ఛాన్వనన్తం కాలం సమ్యక్ సంస్తమ్భయామాస ॥ ౭ ॥

కాలోఽయం కలిరూపః సత్యయుగాదపి సమున్నతో జాతః ।

యస్మిన్ శంకరభగవత్పాదైరావిష్కృతిః క్లుప్తా ॥ ౮ ॥

ధన్యా మానవతేయం సజ్ఞాతా శంకరాచార్యః ।

స్వయమవతీర్ణ్య సమస్యాః సర్వాః సంసాధయామాస ॥ ౯ ॥

వేదానామథ మననం విధాయ సద్యః సమున్నతం తత్త్వమ్ ।

వ్యాప్తం పరమనిగూఢం వైశద్యేనాథ ఘోషయామాస ॥ ౧౦ ॥

ఉపనిషదాం వ్యాఖ్యానం విహితవతా ధీమతా యేన |
 భాష్యాణాం సా సరణిః ప్రణమ్య భావం సమానీతా || ౧౧||
 తాసామథ సర్వాసాముపనిషదాముపరి భాష్యసంరచనా |
 యా విహితాఽఽచార్యవరైః సుధేవ సా జీవనోన్నతయే || ౧౨||
 తదనన్తరముపనిషదాం మహత్త్వమగ్రే పరిస్ఫురితమ్ |
 అద్వైతతత్త్వమయతా సర్వాసాం సుస్ఫుటా జాతా || ౧౩||
 తదిదం కీర్జ్ఞాన తావద్విలక్షణం దివ్యతాభరితమ్ |
 విజ్ఞానం విద్యోతితమభవచ్ఛ్రీశక్తిరాచార్యైః || ౧౪||
 వ్యాఖ్యా తావదియం సా గరీయసీ శక్తిరాచార్యైః |
 ఉపనిషదాం యా రచితా సంసారే నిధిరయం కశ్చిత్ || ౧౫||
 పంచమవేదవివర్తే దివ్యే తస్మిన్ మహత్త్వసమ్పూర్ణే |
 గీతా సక్లగ్ధితాఽఽసీన్మహితమహాభారతే గ్రన్థే || ౧౬||
 వేదవ్యాసవిరచనా సేయం క్రోడీచకార తత్సర్వమ్ |
 మానవజీవనమధ్యే సమున్నతం యత్ ప్రకామ్యం వా || ౧౭||
 తత్ర చ గీతా దివ్యా శ్రీకృష్ణేనార్జునాయ సద్విష్టా |
 శక్తిరభగవతాద్వదవ్యాఖ్యానం సంప్రతీక్షమాణాఽఽసీత్ || ౧౮||
 తదపరి భాష్యవిరచనా కృతా సమాసీత్తు శక్తిరాచార్యైః |
 తదవధి గీతా గీతా జాతా సర్వాసు జనతాసు || ౧౯||
 అద్వైతస్య సముద్రం తరగ్గీతం వా న పశ్యంతః |
 దిగ్భ్రాంతా ఇవ మూఢా జన్మని జన్మని భజన్తి దుఃఖచయమ్ || ౨౦||
 అద్వైతాఖ్యం తత్త్వం గీతాయాం గీతమేవ కృష్ణేన |
 తత్సన్దేశం లభ్యా పార్థో విజయీ బభూవ సక్లగ్ధమే || ౨౧||
 పార్థత్వం నను జాతిః కాచన సర్వేషు దేహేషు |
 కాలే కాలే స్వీయం రూపం సమ్యక్ ప్రకాశయత్యేవ || ౨౨||
 అద్యాపి నైవ గీతా శ్రీకృష్ణస్యైవ ముఖకమలసజ్జాతా |
 సర్వవిధం పార్థత్వం పదే పదే సద్విశత్యేవ || ౨౩||
 సర్వమపీదం తత్త్వం గీతాభాష్యస్య రచనాయామ్ |
 శక్తిరభగవతాద్వైః ప్రకాశితం సర్వదా జయతి || ౨౪||

యద్యప్యాసీద్ గీతా మహతి మహాభారతే విమలా ।
 కిన్తు మహత్త్వం తస్యాః ప్రాథమ్యేన ప్రకాశితం జాతమ్ ॥ ౨౫॥
 తావత్ప్రభృతి సమేషామాచార్యాణాం చ విదుషాం చ ।
 దృష్టౌ గీతా కాచిద్ విపులజ్ఞానే గభీరనదీ ॥ ౨౬॥
 యద్యపి శక్తిరభగవత్పాదైర్వ్యాఖ్యాయితా గీతా ।
 తత్రైవ పూర్వభాష్యాణామపి సజ్కేత ఉల్లసతి ॥ ౨౭॥
 కిన్తు న మిలితాన్యేతాన్యద్యావధి భాష్యరూపాణి ।
 శక్తిరభగవత్పాదైరారచితం భాష్యమేవా౭౭ద్యమ్ ॥ ౨౮॥
 ఆగ్రే తు ప్రస్థానత్రయమధ్యే సుప్రతిష్ఠితా గీతా ।
 నానావ్యాఖ్యానానాం కేన్ద్రిభూతైవ సజ్ఞాతా ॥ ౨౯॥
 అద్వైతవాదవిమతైరప్యాచార్యైర్మతా గీతా ।
 సర్వా సమృపీతా కర్మమయే జీవనే సర్వైః ॥ ౩౦॥
 గీతా౭మృతమిదమతులం సూక్ష్మేక్షికయా విచారయన్వాచా ।
 నూనం నిఖిలం తేజో సమృతవాంస్తద్ విచారేషు ॥ ౩౧॥
 యో౭యం మర్యాదాయా గరిమా కశ్చిత్ సముచ్ఛలితి ।
 సర్వో౭యం సన్దేశః కరుణాపూర్ణస్య శక్తిరాచార్యస్య ॥ ౩౨॥
 శ్రీవ్యాసేన విరచితం దివ్యతమం బ్రహ్మసూత్రం తత్ ।
 శారీరీకేణ భాష్యేణా౭సౌ స్వచ్ఛం ప్రకల్పయామాస ॥ ౩౩॥
 వేదాన్తడిణ్ణిమానాం ఘోషశ్చాసీత్ సముచ్ఛలితః ।
 వైచారికసజ్జరాణామప్యేషా విలక్షణా సరణిః ॥ ౩౪॥
 ఉపనిషదామతిగహనే జ్ఞానవనే సజ్ఞానన్నిత్యమ్ ।
 దివ్యఫలానామన్వేషణమథ దానశ్రీగురుర్విదధే ॥ ౩౫॥
 దర్శనసారైః సర్వైరోతప్రోతాని భిక్షుసూత్రాణి ।
 శ్రోబాదరాయణకృతాని వ్యాఖ్యా రత్నైవిభూషయామాస ॥ ౩౬॥
 సర్వేషామథ తేషాం తేషాం విఖ్యాతదర్శనానాం వా ।
 సుగభీరాణి మతాని తు నూనం విశ్లేషయామాస ॥ ౩౭॥
 జ్ఞానస్యాద్యాకాశే నూతనసూర్యాయితం యేన ।

ప్రాతఃస్మరణీయోఽసౌ పుణ్యశ్లోకోఽస్తి శక్తిరాచార్యః ॥ 3౮ ॥

స్వయమేవ శ్రీవ్యాసశ్చన్నతయా యత్సమీపమాగత్య ।
శాస్త్రార్థం చ వితస్వన్ స్వాత్మానం తోషయామాస ॥ 3౯ ॥

విద్యారణ్యవిరచితం శక్తిరదిగ్విజయమాలోచ్య ।
శక్తిరభగవత్పాదే జాతం వినయోజ్జ్వలం చేతః ॥ ౪౦ ॥

ఇతిహాసానాం మధ్యే విభూతిసారైర్విభూషితస్వాంతః ।
బుద్ధాదూర్ధ్వం పురుషో న దృష్టిపథగో విభాత్యద్య ॥ ౪౧ ॥

విమతా యేన ధ్వస్తా వైదికమార్గాః ప్రకాశితాః సమ్యక్ ।
సర్వో లోకో నూనం నిత్యం సచ్ఛిష్యతాం నీతః ॥ ౪౨ ॥

దివ్యం జగద్గురుపదం స్వయమేవోపాయనీకృత్య ।
భారతజనతా తుష్టా మానవతా చాపి సమ్ముష్టా ॥ ౪౩ ॥

పోషితచారిత్రచిత్రైర్విభూషితం వా చరాచరశ్చైతత్ ।
శక్తిరభగవత్పాదధ్యానైరానన్దితం జాతమ్ ॥ ౪౪ ॥

సర్వేషామపి తావద్దేవానాం చాఽథ దేవీనామ్ ।
దివ్యాః స్తుతయో రచితా వినిర్మలైశ్చన్దసాం నిచయైః ॥ ౪౫ ॥

సర్వేషామథ తేషాం స్తుతిరూపశ్చన్దసాం మహిమా ।
సత్యం సత్యమనన్తం సుఖసంసారం సమానయతి ॥ ౪౬ ॥

సౌందర్యలహరికాయాః ప్రవాహమాలా నిమగ్నానామ్ ।
భక్తానాం హృదయానాం యా భాషా సాఽస్తి మన్తమయీ ॥ ౪౭ ॥

భజగోవిన్దస్తోత్రే జనజనమానసవిరాజితే దివ్యే ।
కల్యాణానాం కరుణాం ధారాం విస్తారయాశ్చక్రే ॥ ౪౮ ॥

వారాణసీనివాసే లీలానాం దివ్యచిత్రాణి ।
సమ్మత్యన్ విచచార స్వచ్ఛన్దం శక్తిరాచార్యః ॥ ౪౯ ॥

శ్రీవిశ్వనాథపూజనజగదమ్బార్చననివేదనేన విశ్వేశమ్ ।
కోటీనపి తాన్దేవానావాహితవాన్ విభావనా భరితః ॥ ౫౦ ॥

సర్వేషామథ తేషాం దేవానాం తుష్టిమాతస్వన్ ।
గాఙ్గం పయః పిబన్నథ విరజోరూపే విరాజితో జాతః ॥ ౫౧ ॥

నాస్తికతాసిద్ధాంతాన్ వివాదమధ్యే సమాహుత్య |
 జ్ఞానాఽగ్నికుణ్డమధ్యే యజ్ఞే స్వాహాచకార విక్షిప్తాన్ || ౫౨ ||
 బుద్ధో యోఽసౌ జాతోఽవతారరూపస్తదుపదేశాన్ |
 ధూర్తా విపరీతతయా కాలే విస్తారయామాసుః || ౫౩ ||
 ఆసీద్ ధూర్తైరేభిస్తాద్యశమాచ్ఛాదితం సర్వమ్ |
 జ్ఞానస్య గగనమేతత్ కాలాఽఽవరణైర్యథా మేఘైః || ౫౪ ||
 వేదాన్తపవనవేగైర్విచ్ఛిన్నా బౌద్ధమేఘా యే |
 భారతవర్షాఽఽకాశం విహాయ దూరం ప్రయాతాస్తే || ౫౫ ||
 వాగ్యుద్ధాని వితన్వన్ బౌద్ధాచార్యైః సహైవ సహసైవ |
 తేషాం పరాజయానామితిహాసే లేఖనం చక్రే || ౫౬ ||
 మీమాంసకాన్ వివాదే సమ్యక్ సచ్ఛిష్యతాం నీత్వా |
 నానాశాస్త్రార్థానాం జనతాయాం సంప్రవర్తనం చక్రే || ౫౭ ||
 ఆసేతురాహిమాచలమథాటకాత్ కటకపర్యన్తమ్ |
 పదభ్యాం విచరన్ నిత్యం జనజనసన్దర్శనం చక్రే || ౫౮ ||
 దివ్యానథ తాన్దేవాన్దిక్కోణేషు ప్రతిష్ఠితానపి వా |
 సమూజయన్నికామం సస్తుప్తః శక్తిరస్వామీ || ౫౯ ||
 యత్ర హి జగామ జనతా కోటిశతైః ప్రాప తం ద్రష్టుమ్ |
 దర్శనవన్దనభాషణవినిమయరూపేణ ధన్యతాం భేజే || ౬౦ ||
 రాజానో యేఽప్యాసంస్తస్మిన్ కాలేఽథ సంసారే |
 వైభవమతులం స్వీయం తచ్ఛరణే ప్రార్పయామాసుః || ౬౧ ||
 స్తోత్రాణాం యా కాబిద్ధివ్యా రచనావలిర్జయతి |
 తస్యా ఉద్భవసంస్థా ఆచార్యస్తోత్రమాలేయమ్ || ౬౨ ||
 జీవేశ్వరయోర్మీలనే బిస్తుత్వం సంప్రయాతాని |
 స్తోత్రాక్షరాణి శాశ్వతభావైర్నిత్యం ప్రపూర్ణాని || ౬౩ ||
 యత్రాఽస్మాకం శ్రద్ధాధారాఽసౌ సంప్రవహన్నాస్తే |
 తత్రైవ స్తుతికాలే చేతో నిత్యం నిబద్ధతాం యాతి || ౬౪ ||
 అద్వైతదర్శనస్యాఽఽవిర్భావే యన్మనోలగ్నమ్ |

తేన కథం దేవానాం స్తోత్రాణీమాని రచితాని || ౬౫||

ద్వైతే త్వేతత్సర్వ స్తోత్రం ప్రకమ్యతాం నామ |

కథమద్వైతే స్తోత్రం తత్ర ద్వైతత్వమాయాతమ్ || ౬౬||

సన్దేహోఽయం తావదద్వైతే నైవ సాధుతాం యాతి |

అజ్ఞానే తు ద్వైతాఽవస్థివాఽత్రానుభూయమానాఽఽన్తే || ౬౭||

అజ్ఞానావస్థతో జ్ఞానావస్థం మనో యథా భూయాత్ |

తస్యార్థే సాత్త్వికతా సజ్గతిరావశ్యకీ కథితా || ౬౮||

అజ్ఞానావస్థాయాం ద్వైతే బుద్ధౌ ప్రజాతాయామ్ |

అద్వైతభావనార్థం స్తోత్రాణీమాని రచితాని || ౬౯||

అద్వైతే తు తదేకం దృశ్యం ద్రష్టా చ నో కిచ్ఛీత్ |

రూపం మృగ్యం జాతం కేవలమేకం హి తత్త్వం తత్ || ౭౦||

నూనం తస్యా ఏవోచ్ఛాయా భూమేరవాప్త్యర్థమ్ |

నానాజన్మ గృహీతం నానారూపాణి చాప్తాని || ౭౧||

నానా-భావ-విలోపోఽపి చ నానాత్వేనైవ సమ్భావ్యః |

ఏతత్తత్త్వం మత్వా స్తోత్రాణాం పద్ధతిః సేయమ్ || ౭౨||

ద్వైతాఽవస్థాస్థితిరవ్యేషా నిర్మలతాం యాయాత్ |

తస్మిన్నర్థే వైతే దేవా ఏవోపకుర్వన్తి || ౭౩||

అద్వైతాఽవస్థాయాం యదా స్థితిర్జాయతే నామ |

నూనం తదా న సంస్తుతిరవ్యేషా చాదృతా భవతి || ౭౪||

యా సాహిత్యే సేవా విహితా శ్రీశక్తిరాచార్యైః |

నైకశతాబ్ధీం యావత్సాఽద్యాప్యాయాత్వవిచ్ఛిన్నా || ౭౫||

పునః సమాజదృష్టిర్యతా శ్రీశక్తిరాచార్యాణామ్ |

వైదికమార్గవిలోపస్తేషాం క్షణమపి న సహ్యతాం యాతః || ౭౬||

వైచారికసజ్జిర్ణ బౌద్ధాన్ సమ్యక్ పరాజిత్య |

వైదికవిశ్వాసానాం దీప్తిః స్థానం పరం లేభే || ౭౭||

ఆస్తికతాయా ఘోషో నూనం తైరేవ తాదృశో విహితః |

భూమణ్ణలమిదమఖిలం దివ్యైర్భావైర్విమణ్ణితం యేన || ౭౮||

నానావతారవర్చా పరమేశ్వరరూపచిత్రేషు |
జనతాయాం హృన్మన్దిరమధ్యస్థేయం పునర్జాతా || ౭౯ ||
వర్ణాశ్రమమర్యాదా దేశే సంస్థాపితా జాతా |
శాస్త్రైః కాఽప్యవతీర్ణా సమృద్ధిమయతా సమాయాతా || ౮౦ ||
వైరాగ్యావిష్కారే నూనం తైర్యన్మనో దత్తమ్ |
సంన్యాసాశ్రమధారా నవావతారా స్థితిం ప్రాప || ౮౧ ||
దశనామ్నాం సంన్యాసాశ్రమనిష్ఠానాం విభూతిరూపాణామ్ |
ఆవిర్భావే జాతే లోకో వైరాగ్యమాపేదే || ౮౨ ||
వైరాగ్యమయీ ధారా నతమాం సాధారణీ కాచిత్ |
నైవేయం సజ్జరాత్పలాయనే కాపి సరణిః స్యాత్ || ౮౩ ||
జీవనసఫలీకరణే వైరాగ్యస్యైవ ధారేయమ్ |
పూర్ణతమం స్వారాజ్యం జీవనమధ్యే సమాదిశతి || ౮౪ ||
సర్వాసాం సిద్ధీనాం సామ్రాజ్యే సంస్థితో భూత్వా |
దూరే సంస్థిత ఆసీన్ముక్తో ముక్తిప్రదాతాఽయమ్ || ౮౫ ||
దేశస్య చతుష్కోణే పీఠానాం స్థాపనాం కృత్వా |
ధార్మికమర్యాదానాం పరిపాలనభావమాతేనే || ౮౬ ||
అద్యాపి తేషు పీఠేష్వాసీనాః శంకరాచార్యాః |
ధార్మికసద్భావానాం ప్రచారకార్యేషు సజ్జన్తే || ౮౭ ||
శంకరభగవత్పాదైర్యా యా సరణిః ప్రవర్తితా దివ్యా |
సా వైవాఽద్య సమస్తే దేశే పరిపాల్యతే సకలైః || ౮౮ ||
సోఽయం భారతదేశోఽద్యత్యే తద్దిష్టమార్గాణామ్ |
అవలమ్బనమథ కృత్వా జగద్గురుత్వం వహన్ జయతి || ౮౯ ||
ఇతిహాసే స్వర్ణమయే లిఖితం కాలేన కరుణారమ్యమ్ |
నానాఽసజ్జ్యేశ్వరితైస్తదిదం విభ్రాజతే జ్యోతిః || ౯౦ ||
దర్శన-విచార-సరణౌ శంకరసిద్ధాంతముజ్జితా |
కోఽపి విచారః కర్తున్నతమామద్యాఽస్తి శక్యసంపాదః || ౯౧ ||
స్తోత్రాణాం సాహిత్యే శంకరవాక్యావలిః సేయమ్ |

సస్తర్పయతి నితాంతం మానసమద్యాపి సహృదయావల్యాః ॥ ౯౨॥

శంకరచరితసమర్చనవిధయా నూనం మహాకవయః ।

ఛన్దోవితానమసమం నూనం విస్తారయన్త్యద్య ॥ ౯౩॥

శాస్త్రవిచారావసరే శీర్షస్థః శంకరాచార్యః ।

సర్వైరేవోద్ధీయతే నాస్తికహాస్తికపశ్చాననః సద్యః ॥ ౯౪॥

ఖణ్డనమణ్డనసరణిః కాఽపి సమాయోజ్యతాం నామ ।

శంకరభగవత్పాదా నో విస్మరణీయతాం యాన్తి ॥ ౯౫॥

సంన్యాసైమణ్డలానాం సర్వస్వం శంకరాచార్యః ।

సంన్యాసైనాం సమాజే శ్రేష్ఠత్వం సర్వసమ్మతం చాఽస్తే ॥ ౯౬॥

గ్రన్థాఽగారే తావద్ విలోక్యతే గ్రన్థనిచయేషు ।

శాంకరసిద్ధాంతానాం గ్రన్థానాం సా మహీయసీ సఖ్యైః ౯౭॥

ఉత్తరదక్షిణభేదం విలోపయన్నూనమాచార్యః ।

దక్షిణదేశోత్పన్నశ్చోత్తరదేశేషు బభ్రామ ॥ ౯౮॥

జడజంకమజగతామథ సిద్ధాన్తేఽద్వైతమాస్థాయ ।

నను దేశకాలభేదే కా భాషా శంకరాచార్యే ॥ ౯౯॥

గణ్ఠా-రేవామజ్జనవ్యత్యవేనాదరేణ సంసాధ్య ।

నూనం పూతవరిత్రో నేతాఽఽసీచ్ఛంకరాచార్యః ॥ ౧౦౦॥

ఇతి తావచ్ఛిగిరిధరశర్మచతుర్వేదతనుజన్మా ।

శివదత్తచతుర్వేదః శంకరశతకం నివేదయతి ॥ ౧౦౧॥

Encoded and proofread by Mandar Mali

Shri Shankaracharya Shatakam

pdf was typeset on December 3, 2021

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

